

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-67(8)/14/AgŁ

Warszawa, 14 listopada 2014 r.

DECYZJA DIH-1/79/2014

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267 z późn. zm.), art. 1 ust. 3 i art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 148), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Virde Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Chorzowie od decyzji Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Katowicach z dnia 10 lipca 2014 r. (nr akt sprawy: HU.8361.62.2014/1DEC/14), którą ww. przedsiębiorcy, działającemu do 15 lipca 2014 r. pod nazwą Virdepol Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach, na podstawie art. 25 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975), wymierzono karę pieniężną w wysokości 3 000 zł (słownie: trzy tysiące złotych), z tytułu wprowadzenia do obrotu dwóch partii suplementów diety, tj. produktu BIOCAPS i produktu BIOPRON PROIMUN FORTE, oznakowanych jako produkty rolnictwa ekologicznego z naruszeniem treści art. 23 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 2092/91 (Dz. U. UE L 189 z 20.7.2007 s. 1 z późn. zm.) – uchyla zaskarżoną decyzję w całości oraz umarza postępowanie pierwszej instancji w całości.

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 25-30 kwietnia 2014 r. przez inspektorów reprezentujący Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Katowicach, zwanego dalej „Śląskim WIIH”, w placówce handlowej mieszczącej się w Katowicach przy ul. Kolejowej 57, należącej do przedsiębiorcy Virdepol Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach, zakwestionowano oznakowanie m.in. dwóch partii suplementów diety, tj.:

- jednej partii kapsułek do ssania „Biocaps”, data minimalnej trwałości „22.10.2014”, nr serii „W.3762”, producent: VIRDE Spol. s r.o. Štěplovce 10, 747 74 Holasovice, Czech Republic, dystrybutor: Virde Sp. z o.o., ul. Kolejowa 57, 40-602 Katowice,

- zwanych dalej „produktem BIOCAPS”, w ilości 407 opakowań (po 30 kapsulek w opakowaniu, masa netto 21 g ± 5%) o łącznej wartości 6 642,24 zł (16,32 zł/op.),
- jednej partii tabletek do ssania „Biopron PROIMUN Forte”, data minimalnej trwałości „04.03.2015”, nr partii „L 1309042”, podmiot odpowiedzialny: Valosun Sp. z o.o. ul. Motelowa 21, 43-400 Cieszyn, dystrybutor: Virdepol Sp. z o.o., ul. Kolejowa 57, 40-602 Katowice, zwanych dalej „produktem BIOPRON PROIMUN FORTE”, w ilości 620 opakowań (po 30 tabletek w opakowaniu, masa netto 18 g ± 5%) o łącznej wartości 10 106 zł (16,30 zł/op.),

z uwagi na użycie w nazwie tych produktów określenia „bio”, odnoszącego się do produktów ekologicznych, a więc sugerującego, że są to produkty pochodzące z produkcji ekologicznej lub z nią związane, co było niezgodne z treścią art. 23 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 2092/91 (Dz. U. UE L 189 z 20.7.2007 s. 1 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem (WE) nr 834/2007”. Jak ustalono w toku kontroli, na opakowaniach, jak również w dokumentach towarzyszących dotyczących tych produktów nie było: numeru identyfikacyjnego organu kontrolnego lub jednostki certyfikującej, unijnego logo produkcji ekologicznej oraz oznaczenia miejsca, w którym wyprodukowano nieprzetworzone produkty rolnicze, z których wytworzono końcowy produkt, co jest wymagane dla produktów ekologicznych na mocy art. 24 ust. 1 lit. a-c tego rozporządzenia.

W dniu 25 kwietnia 2014 r., kontrolowany złożył pisemne oświadczenie, że w firmie znajduje się 407 opakowań produktu BIOCAPS, który został sprowadzony w oryginalnych opakowaniach bezpośrednio od producenta czeskiego, a następnie rozprowadzony do aptek i sklepów zielarskich. Zaznaczył, że spółka rezygnuje z jego sprzedaży oraz zobowiązuje się zwrócić całą partię do producenta, który poinformował spółkę o zaprzestaniu produkcji tego wyrobu. Do kolejnego pisma z dnia 28 kwietnia 2014 r., dołączył oświadczenie producenta w tym zakresie oraz dowód zwrotu pozostałych opakowań do producenta (tj. dokument nr 20142033 z dnia 28 kwietnia 2014 r.), zakupionego według faktury VAT nr 201302082.

W dniu 30 kwietnia 2014 r., kontrolowany oświadczył, że zakwestionowane produkty są suplementami diety, sprowadzonymi w oryginalnych opakowaniach bezpośrednio z Czech w przypadku produktu BIOCAPS (od przedsiębiorcy VIRDE Spol. s r.o.) oraz z Polski w przypadku produktu BIOPRON PROIMUN FORTE (od przedsiębiorcy Valosun Sp. z o.o.). Podkreślił, że wyroby te nie są produktami ekologicznymi i dlatego nie posiadają odpowiednich certyfikatów. Nadmienił, że odnośnie używania przedrostka „bio”, spółka ustosunkowuje się odrębnym pismem.

Powyższe udokumentowano w protokole kontroli z dnia 30 kwietnia 2014 r. (nr akt kontroli: HU.8361.62.2014) oraz na wydrukach zdjęć przedstawiających sposób oznakowania zakwestionowanych produktów. Do akt sprawy dołączono ww. oświadczenia kontrolowanego z dnia 25, 28 i 30 kwietnia 2014 r.

Korzystając z możliwości wniesienia uwag do protokołu kontroli, pełnomocnik kontrolowanego poinformował w piśmie z dnia 5 maja 2014 r., że nie zgadza się z ustaleniami kontroli dotyczącymi stwierdzonych w zakresie oznakowania nieprawidłowości. Podniósł, że rozporządzenie (WE) nr 834/2007 nie powinno mieć zastosowania w niniejszej sprawie, gdyż przedmiotowe produkty nie są żywnością, a co za tym idzie produktami ekologicznymi, tylko probiotykami. Jego zdaniem, wskazuje na to także okoliczność, że informacje zamieszczone na opakowaniach tych produktów w żaden sposób nie odnoszą się do treści ekologicznych, stąd też nie ma podstaw do przyjęcia, aby mogły one wprowadzać konsumenta w błąd, poprzez sugerowanie, że produkty te spełniają kryteria produkcji ekologicznej. Dodał, że z załącznika do rozporządzenia (WE) nr 834/2007 wynika, iż termin, o którym mowa w art. 23 ust. 1 tego rozporządzenia, został określony w Polsce jako „ekologiczne”, a jego pochodną lub wersją skróconą jest „eko”, a nie „bio”, co oznacza, że w Polsce nie można stosować wyłącznie terminu „ekologiczne” lub „eko” dla produktów, które nie spełniają wymagań określonych w art. 24 ust. 1 lit. a-c tego rozporządzenia. Nadmienił, że kontrolowany jest jedynie dystrybutorem wymienionych w protokole kontroli suplementów diety, a w stosunku do podmiotów odpowiedzialnych za te produkty nie wydano żadnych zarządzeń w sprawie wycofania ich z obrotu. Analiza powyższych okoliczności doprowadziła go do wniosku, że w toku kontroli dokonano błędnej wykładni przepisów art. 1 i art. 23 tego rozporządzenia.

Śląski WIIH ustosunkowała się do powyższych uwag w piśmie z dnia 13 maja 2014 r. i wyjaśnił, że zakwestionowane produkty jako suplementy diety są żywnością, a z uwagi na zawarte w ich składzie produkty rolne, tj. olej z ryb morskich dla produktu BIOCAPS oraz inulinę dla produktu BIOPRON PROIMUN FORTE, są przetworzonymi produktami rolnymi, do których zastosowanie ma rozporządzenie (WE) nr 834/2007, ustanawiające w art. 23 warunki ochrony dla wszelkich terminów używanych do oznaczania produktów rolnictwa ekologicznego, w tym m.in. dla skrótu „bio”, używanego samodzielnie lub łącznie. Ponadto, wyjaśnił, że w świetle przepisów prawa żywnościowego, kontrolowany jako dystrybutor tych produktów, ponosi odpowiedzialność za ich oznakowanie.

W związku z powyższymi nieprawidłowościami, pismem z dnia 10 czerwca 2014 r., Śląski WIIH zawiadomił przedsiębiorcę Virdepol Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach, zwanego dalej również „stroną”, o wszczęciu postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia, na podstawie art. 25 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975), zwanej dalej „ustawą o rolnictwie ekologicznym”, kary pieniężnej za wprowadzenie do obrotu dwóch ww. partii suplementów diety oznakowanych jako produkty rolnictwa ekologicznego z naruszeniem przepisów art. 23 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 834/2007, informując również o przysługującym jej prawie do czynnego udziału w postępowaniu, w tym m.in. prawie do zapoznania się z aktami sprawy, składania wyjaśnień i wniosków dowodowych do czasu zakończenia postępowania, a także wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Do zawiadomienia tego dołączył odrębne pismo z dnia 10 czerwca 2014 r., w którym wezwał stronę do przesłania oświadczenia o spełnianiu kryteriów pozwalających na zakwalifikowanie

jej do grupy mikro-, małych lub średnich przedsiębiorców oraz deklaracji podatkowej lub oświadczenia o wysokości przychodu za poprzedni rok obrotowy.

Odpowiadając na powyższe zawiadomienie, strona oświadczyła w piśmie z dnia 17 czerwca 2014 r., że należy do grupy małych przedsiębiorców, przedkładając w załączeniu deklarację podatkową z informacją o przychodzie za poprzedni rok obrotowy oraz rachunek zysków i strat. Nadmieniła, że ubiegły rok zakończył się znaczną stratą i okoliczności te powinny wpłynąć na niższy wymiar kary lub jej uchylenie.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją z dnia 10 lipca 2014 r. (doręczoną stronie w dniu 18 lipca 2014 r.), Śląski WIIH wymierzył stronie, na podstawie art. 25 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy o rolnictwie ekologicznym, karę pieniężną w wysokości 3 000 zł, za wprowadzenie do obrotu dwóch ww. partii suplementów diety oznakowanych jako produkty rolnictwa ekologicznego z naruszeniem przepisów art. 23 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 834/2007.

Pismem z dnia 28 lipca 2014 r. (nadanym w dniu 31 lipca 2014 r. w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego), pełnomocnik przedsiębiorcy Virde Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Chorzowie (w którą, po zmianie nazwy i siedziby spółki przekształciła się Virdepol Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach), złożył do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej „Prezesem UOKiK”, odwołanie od ww. decyzji, wnosząc o jej uchylenie w całości oraz orzeczenie co do istoty sprawy, na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 Kpa. Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie:

- 1) przepisów postępowania, tj. art. 7 i 77 § 1 Kpa, mające istotny wpływ na wynik sprawy, polegające na niewyczerpującym zebraniu i rozpatrzeniu całego materiału dowodowego oraz niepodjęciu wszelkich kroków niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego i załatwienia sprawy, w tym:
 - pominięciu, iż na zakwestionowanych produktach nie ma odniesień do produktów rolnictwa ekologicznego, a ich nazwa odnosi się do kategorii produktu. Wskazał, że „Biopron” jest probiotykiem i częściowo mieści się w definicji produktu leczniczego, stąd też nie ma podstaw do przyjęcia, iż produkt ten jest suplementem diety, do którego zastosowanie ma rozporządzenie (WE) nr 834/2007;
 - pominięciu istotnej okoliczności, iż oceniane produkty zostały wyprodukowane na terenie Czech przed rokiem 2007 (producent: VALOSUN C.Z. z Brna), a do obrotu na terenie Polski zostały wprowadzone przez podmiot odpowiedzialny, tj. Valosun PL z Cieszyna, który również zastrzegł nazwę produktu, stąd też kontrolowany jako dystrybutor tych produktów, nie powinien odpowiadać za ich oznakowanie;
- 2) przepisów prawa materialnego, tj. art. 23 rozporządzenia (WE) nr 834/2007, poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, iż zakwestionowane produkty, dystrybuowane przez Virdepol Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach, były nieprawidłowo oznakowane, z uwagi na użycie w ich nazwach określenia „bio”, odnoszącego się do ekologicznej metody produkcji, w sytuacji gdy z załącznika do tego rozporządzenia wynika, iż terminem

„zastrzeżonym” dla Polski jest „ekologiczne”, a nie „biologiczne”, a więc jego pochodną lub wersją skróconą jest „eko”, a nie „bio”.

Powyższe odwołanie zostało uzupełnione pismem z dnia 4 sierpnia 2014 r., w którym pełnomocnik przedsiębiorcy Virde Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Chorzowie podniósł, że „Biopron” jest nazwą handlową całej serii probiotyków, która powstała w wyniku odwrócenia sylab BIO i PRO w słowie „probiotyk” oraz dodania głoski N. Jego zdaniem, „bio” w nazwie „Biopron” nie jest pochodną lub wersją skróconą terminu „biologiczne”, ani też nie spełnia w tej nazwie funkcji przedrostka, zważywszy, że po jego odjęciu nie pozostaje w pojęciu „Biopron” jakikolwiek wyraz podstawowy, poza „pron”, który jest pozbawiony znaczenia praktycznego. Dodał, że aby produkt sugerował, że pochodzi z rolnictwa ekologicznego, oprócz elementu słownego „bio” powinien zawierać także inne elementy oznakowania związanego z tą produkcją, jak np. numer identyfikacyjny organu kontrolnego lub jednostki certyfikującej oraz unijne logo produkcji ekologicznej, tymczasem produkt BIOPRON PROIMUN FORTE żadnym z tych oznaczeń nie zawierał. Zaznaczył, że w składzie produktu BIOPRON PROIMUN FORTE na dziewięć składników tylko jeden jest pochodzenia rolniczego, a więc produktu tego nie można uznać za przetworzony produkt rolny, do którego zastosowanie ma rozporządzenie (WE) nr 834/2007. Wskazał, że „Biopron” od roku 2007 jest zarejestrowaną międzynarodową nazwą, na rynku czeskim istnieje od roku 2004, a czeski znak ochrony uzyskał w roku 2003 (producent: VALOSUN C.Z. z Brna), zaś do obrotu na terenie Polski został wprowadzony przez podmiot odpowiedzialny, tj. Valosun PL z Cieszyna, który również zastrzegł nazwę produktu, stąd też kontrolowany jako dystrybutor tego produktu, nie powinien ponosić żadnej odpowiedzialności za jego oznakowanie. Nadmienił, że „Biopron” jest wymyśloną nazwą handlową, która przez producenta czeskiego jest chroniona jako znak towarowy z ważnością od 2007 do 2017 roku, włącznie z rynkiem polskim. Uwzględniając, że w okresie rejestracji znaku towarowego rozporządzenie (WE) nr 834/2007 jeszcze nie obowiązywało, doszedł do wniosku, iż producent tego suplementu diety nie stworzył, a nawet nie mógł stworzyć nazwy handlowej z zamiarem sugerowania, że odnosi się ona do produktu ekologicznego.

Pismem z dnia 22 sierpnia 2014 r., Prezes UOKiK poinformował przedsiębiorcę Virde Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Chorzowie, że przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w niniejszej sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kpa, prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także do wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

W myśl art. 17 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2000 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz

ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. UE L 31 z 1.2.2002 s. 1 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem (WE) nr 178/2002”, podmioty działające na rynku spożywczym i pasz zapewniają na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności i pasz z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów. Kary za naruszenie prawa żywnościowego, w świetle art. 17 ust. 2 tego rozporządzenia, powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające.

Każdy, kto wprowadza do obrotu produkt, który został oznakowany jako produkt rolnictwa ekologicznego z naruszeniem art. 23-26 rozporządzenia (WE) nr 834/2007, zgodnie z art. 25 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy o rolnictwie ekologicznym, podlega karze pieniężnej w wysokości do 200% korzyści majątkowej uzyskanej lub którą mógłby uzyskać za wprowadzone do obrotu produkty, nie niższej jednak niż 500 zł.

Kary pieniężne, o których mowa w art. 25, wymierza się przy uwzględnieniu: stopnia szkodliwości czynu, stopnia zawinienia, zakresu naruszenia, dotychczasowej działalności podmiotu dokonującego naruszenia i wielkości jego obrotów, stosownie do art. 26 ust. 1 ustawy o rolnictwie ekologicznym, jednakże z ust. 5 tego artykułu wynika, że można odstąpić od wymierzenia tych kar, w przypadku niskiego stopnia szkodliwości czynu, niskiego stopnia zawinienia, niewielkiego zakresu naruszenia lub braku stwierdzenia istotnych uchybień w dotychczasowej działalności podmiotu dokonującego naruszenia.

Zasady stosowania terminów związanych z produkcją ekologiczną zostały określone w art. 23 (zawartym w tytule IV „Znakowanie”) rozporządzenia (WE) nr 834/2007. Przepis ten stanowi w ust. 1, że do celów niniejszego rozporządzenia uznaje się, że produkt opatrzony jest terminem odnoszącym się do ekologicznej metody produkcji, jeżeli przy znakowaniu, w materiałach reklamowych lub dokumentach handlowych taki produkt, jego składniki lub materiały paszowe opisywane są za pomocą terminów sugerujących nabywcy, że produkt ten, jego składniki lub materiały paszowe zostały uzyskane zgodnie z przepisami określonymi w tym rozporządzeniu. Zwłaszcza terminy wymienione w załączniku do tego rozporządzenia (w tym polski termin „ekologiczne” i inne wersje językowe, tj. *биологичен*, *ecológico*, *biológico*, *ekologické*, *biologické*, *řkologisk*, *ökologisch*, *biologisch*, *mahe*, *ökoloogiline*, *βιολογικό*, *organic*, *biologique*, *ekološki*, *orgánach*, *biologico*, *biológisks*, *ekológisks*, *ekologiškās*, *biologesch*, *ökológiai*, *organiku*, *biologisch*, *biológico*, *ecologic*, *ekologické*, *biologické*, *ekološki*, *luonnonmukainen*, *ekologisk*), ich pochodne lub wersje skrócone, jak np. „bio” i „eko”, używane samodzielnie lub łącznie, mogą być stosowane na terenie Wspólnoty i we wszystkich językach Wspólnoty w znakowaniu i reklamie produktu, który spełnia wymogi określone na mocy tego rozporządzenia lub zgodnie z tym rozporządzeniem. Przy znakowaniu i w reklamie żywych lub nieprzetworzonych produktów rolnych można stosować terminy odnoszące się do ekologicznej metody produkcji wyłącznie wtedy, gdy wszystkie składniki tego produktu również zostały wyprodukowane zgodnie z wymogami określonymi w tym rozporządzeniu. Z kolei, w ust. 2 stanowi on, że ww. terminy nie są stosowane na terenie Wspólnoty i w żadnym z języków Wspólnoty w znakowaniu, reklamie

i dokumentach handlowych produktu, który nie spełnia wymogów określonych w tym rozporządzeniu, chyba że nie są używane w odniesieniu do produktów rolnych w żywności lub paszy lub wyraźnie w żaden sposób nie łączą się z produkcją ekologiczną. Ponadto, nie stosuje się żadnych terminów, w tym terminów stosowanych w znakach towarowych, ani praktyk używanych w znakowaniu lub reklamie mogących wprowadzić w błąd konsumenta lub użytkownika poprzez sugerowanie, że produkt lub jego składniki spełniają wymogi wymienione w tym rozporządzeniu. Pojęcie znakowania zostało doprecyzowane w art. 2 lit. k tego rozporządzenia jako wszelkie terminy, słowa, dane szczegółowe, znaki towarowe, nazwy firmowe, ilustracje lub symbole powiązane z wszelkimi opakowaniami i umieszczane na nich, a także na dokumentach, materiałach informacyjnych, etykietach, tabliczkach, pierścieniach lub opaskach towarzyszących produktowi lub odnoszących się do niego.

Rozporządzenie (WE) nr 834/2007 stosuje się do produktów pochodzenia rolnego, w tym pochodzących z akwakultury – wprowadzonych na rynek lub takich, które mają być wprowadzone na rynek – takich jak: żywe lub nieprzetworzone produkty rolne; przetworzone produkty rolne przeznaczone do spożycia; pasze; wegetatywny materiał rozmnożeniowy oraz nasiona do celów uprawy, stosownie do art. 1 ust. 2 tego rozporządzenia.

Jak stanowi art. 3 ust. 3 pkt 39 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2010 r. Nr 136 poz. 914 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o bezpieczeństwie żywności i żywienia”, suplement diety to środek spożywczy, którego celem jest uzupełnienie normalnej diety, będący skoncentrowanym źródłem witamin lub składników mineralnych lub innych substancji wykazujących efekt odżywczy lub inny fizjologiczny, pojedynczych lub złożonych, wprowadzany do obrotu w formie umożliwiającej dawkowanie, w postaci: kapsułek, tabletek, drażetek i w innych podobnych postaciach, saszetek z proszkiem, ampułek z płynem, butelek z kroplomierzem i w innych podobnych postaciach płynów i proszków przeznaczonych do spożywania w małych, odmierzonych ilościach jednostkowych, z wyłączeniem produktów posiadających właściwości produktu leczniczego w rozumieniu przepisów prawa farmaceutycznego. Pojęcie żywności (środka spożywczego) zostało wyjaśnione w art. 3 ust. 1 tej ustawy jako każda substancja lub produkt w rozumieniu art. 2 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, czyli jakiegokolwiek substancje lub produkty, przetworzone, częściowo przetworzone lub nieprzetworzone, przeznaczone do spożycia przez ludzi lub, których spożycia przez ludzi można się spodziewać. Środek spożywczy obejmuje napoje, gumę do żucia i wszelkie substancje, łącznie z wodą, świadomie dodane do żywności podczas jej wytwarzania, przygotowania lub obróbki. Definicja ta obejmuje wodę zgodną z normami określonymi zgodnie z art. 6 dyrektywy 98/83/WE i bez uszczerbku dla wymogów dyrektyw 80/778/EWG i 98/83/WE. Środek spożywczy nie obejmuje: pasz; zwierząt żywych, chyba że mają być one wprowadzone na rynek do spożycia przez ludzi; roślin przed dokonaniem zbiorów; produktów leczniczych w rozumieniu dyrektyw Rady 65/65/EWG i 92/73/EWG; kosmetyków w rozumieniu dyrektywy Rady 76/768/EWG; tytoniu i wyrobów tytoniowych w rozumieniu dyrektywy Rady 89/622/EWG; narkotyków lub substancji psychotropowych w rozumieniu Jedynej konwencji o środkach

odurzających z 1961 roku oraz Konwencji o substancjach psychotropowych z 1971 roku, a także pozostałości i kontaminantów.

Z powyższego wynika, że suplementy diety stanowią żywność (środek spożywczy) w rozumieniu art. 2 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, a rozporządzenie (WE) nr 834/2007 ustanawiające w art. 23 warunki ochrony dla terminów związanych z produkcją ekologiczną stosuje się do artykułów rolno-spożywczych, w tym m.in. do przetworzonych produktów rolnych przeznaczonych do spożycia.

W niniejszej sprawie, w wyniku kontroli przeprowadzonej w sklepie należącym do strony, przez inspektorów reprezentujących Śląskiego WIIH, stwierdzono, że wprowadzone do obrotu dwie ww. partie suplementów diety, tj. produkt BIOCAPS i BIOPRON PROIMUN FORTE, były niezgodne z wymaganiami określonymi w art. 23 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 834/2007, z uwagi na użycie w ich nazwie określenia „bio”, odnoszącego się do produktów rolnictwa ekologicznego, podczas gdy przedmiotowe produkty nie pochodziły z produkcji ekologicznej, ani też nie były z nią związane.

Biorąc powyższe pod uwagę, organ pierwszej instancji uznał, że wprowadzone do obrotu przedmiotowe produkty są przetworzonymi produktami rolnymi przeznaczonymi do spożycia, oznakowanymi jako produkty rolnictwa ekologicznego z naruszeniem postanowień art. 23 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 834/2007 – co wyczerpało znamiona czynu określonego w art. 25 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy o rolnictwie ekologicznym i skutkowało wymierzeniem stronie kary pieniężnej w wysokości 3 000 zł.

Jak wynika z art. 25 ust. 3 pkt 1 lit. c ustawy o rolnictwie ekologicznym, kara pieniężna, o której mowa w ust. 1 pkt 4 lub 5, jest wymierzana przez właściwego ze względu na miejsce przeprowadzania czynności kontrolnych w zakresie wprowadzania do obrotu detalicznego produktów wymienionych w art. 1 ust. 2 lit. a lub b rozporządzenia (WE) nr 834/2007, wojewódzkiego inspektora inspekcji handlowej w drodze decyzji.

Tym samym, decyzją z dnia 10 lipca 2014 r., Śląski WIIH wymierzył powyższą karę pieniężną Virdepol Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach, tj. przedsiębiorcy, który wprowadził do obrotu nieprawidłowo oznakowane przedmiotowe suplementy diety.

Rozpatrując odwołanie od ww. decyzji, wniesione w terminie przez stronę, należy wskazać, że strona podniosła zarzut naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 7 i 77 § 1 Kpa, mające istotny wpływ na wynik sprawy, polegające na niewyczerpującym zebraniu i rozpatrzeniu całego materiału dowodowego oraz niepodjęciu wszelkich kroków niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego i załatwienia sprawy, w szczególności poprzez pominięcie okoliczności, iż to nie strona była podmiotem odpowiedzialnym za oznakowanie zakwestionowanych produktów, a także zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art. 23 rozporządzenia (WE) nr 834/2007, poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, iż przedmiotowe produkty, dystrybuowane przez Virdepol Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach, były nieprawidłowo oznakowane, z uwagi na użycie w ich nazwach określenia „bio”,

odnoszącego się do ekologicznej metody produkcji, w sytuacji gdy z załącznika do tego rozporządzenia wynika, iż terminem „zastrzeżonym” dla Polski jest „ekologiczne”, a nie „biologiczne”, a więc jego pochodną lub wersją skróconą jest „eko”, a nie „bio”.

Odnosząc się do wątpliwości strony dotyczących kwestii odpowiedzialności za sposób oznakowania suplementów diety, będących żywnością (środkiem spożywczym), należy zwrócić uwagę, że w świetle art. 17 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, podmioty działające na rynku spożywczym – a takim jest strona – zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów. Wynika z tego, że obowiązek zapewnienia zgodności suplementów diety z przepisami prawa żywnościowego spoczywa na każdym podmiocie działającym na rynku spożywczym, a więc nie tylko na producencie czy na dystrybutorze, ale także na sprzedawcy detalicznym. Należy podkreślić, że przepis art. 25 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy o rolnictwie ekologicznym, stanowiący podstawę prawną do wydania zaskarżonej decyzji, wprowadza mechanizm polegający na tym, że każdy, w stosunku do kogo zostało ustalone, iż wprowadził do obrotu produkt, który został oznakowany jako produkt rolnictwa ekologicznego z naruszeniem m.in. treści art. 23 rozporządzenia (WE) nr 834/2007, podlega karze pieniężnej określonej w tym przepisie. Pojęcie wprowadzania do obrotu – w odniesieniu do produktów – zostało wyjaśnione w art. 2 pkt 8 lit. a tej ustawy jako wprowadzanie na rynek w rozumieniu art. 3 ust. 8 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, czyli posiadanie żywności lub pasz w celu sprzedaży, z uwzględnieniem oferowania do sprzedaży lub innej formy dysponowania, bezpłatnego lub nie oraz sprzedaż, dystrybucję i inne formy dysponowania. Pojęcie to dotyczy zatem każdego etapu obrotu i nie jest zawężone jedynie do pierwszego wprowadzenia na rynek. W niniejszej sprawie, strona – co nie jest przez nią kwestionowane – wymienione w decyzji organu pierwszej instancji produkty posiadała w celu sprzedaży, a więc wprowadziła do obrotu.

Analizując akta sprawy, w tym wydruki zdjęć przedstawiających sposób oznakowania przedmiotowych produktów, Prezes UOKiK zauważył, że produkty te określono rodzajowo jako suplementy diety o nazwie handlowej:

- „Biocaps” z informacją o treści: *„Biocaps to smaczne kapsułki do ssania przeznaczone dla dzieci. Stanowią alternatywę dla tradycyjnego tranu. Zawierają olej z ryb morskich, który jest źródłem aż 28% aktywnych biologicznie kwasów tłuszczowych EPA i DHA. Preparat przeznaczony jest przede wszystkim dla wzmocnienia odporności tych dzieci, które w trakcie swojego dojrzewania niechętnie spożywają olej rybi czy pokarmy nim wzbogacane.”*, zawierające w składzie (3 kapsułki): *„rybi olej 1449 mg, witaminę E (mg alfa-TE) 7,5 mg (62,4% ZDS), witaminę D (cholekalcyferol) 7,5 µg (150% ZDS), EPA 90 mg, DHA 345 mg”* oraz posiadające substancje pomocnicze: *„smak tutti-frutti, olej pomarańczowy (substancja smakowa), sukraloza (substancja słodząca), glicerol (nośnik), żelatyna (substancja powlekająca), skrobia (substancja powlekająca)”*;

- „Biopron PROIMUN Forte” z charakterystyką: „tabletki do ssania o szybkim działaniu, witamina C pomaga w prawidłowym funkcjonowaniu układu odpornościowego”, zawierające w składzie (3 tabletki): „mieszanie nukleotydów 3,6 mg, *Bacillus coagulans* (probiotyki) 1×10^9 , witaminę C 80 mg (100% ZDS), inulinę (prebiotyki) 1080 mg” oraz posiadające substancje dodatkowe: „sukraloza, sorbitol (substancje słodzące), stearynian magnezu (substancja przeciwzbrylająca), dwutlenek tytanu (barwnik), aromat cytrynowy, hydroksypropylometyloceluloza (substancja spulchniająca)”.

Z uzasadnienia do zaskarżonej decyzji wynika, że organ pierwszej instancji uznał, iż zakwestionowane produkty są suplementami diety, kwalifikującymi się jako przetworzone produkty rolne przeznaczone do spożycia, o których mowa w art. 1 ust. 2 lit. b rozporządzenia (WE) nr 834/2007, z uwagi na zawarte w ich składzie produkty rolne, tj. olej z ryb morskich dla produktu BIOCAPS oraz inulinę dla produktu BIOPRON PROIMUN FORTE, o których mowa w załączniku nr 1 do Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Z tego względu, uznał, że do oznakowania tych produktów stosuje się przepisy art. 23 tego rozporządzenia.

Zdaniem Prezesa UOKiK, obecność oleju z ryb morskich w produkcie BIOCAPS oraz inuliny w produkcie BIOPRON PROIMUN FORTE, była wystarczająca do zakwalifikowania ich jako przetworzone produkty rolne przeznaczone do spożycia, a więc mieszczące się w zakresie rozporządzenia (WE) nr 834/2007. Bez znaczenia pozostaje fakt, że olej z ryb morskich i inulina były jednym z wielu składników tworzących przedmiotowe suplementy diety, skoro były one składnikami pochodzenia rolniczego i nie pełniły w tych produktach jedynie funkcji pomocniczej. Okoliczność, że w składzie produktu BIOPRON PROIMUN FORTE wymieniono probiotyki *Bacillus coagulans* – wbrew temu, co stara się wykazać strona w odwołaniu – nie czyni z niego produktu leczniczego, gdyż z jego oznakowania wynika jednoznacznie, że jest to suplement diety, czyli produkt mieszczący się w kategorii żywności (środków spożywczych).

Strona nie zanegowała faktu, iż zakwestionowane produkty nie pochodziły z produkcji ekologicznej, ani też nie były z nią związane, a w ich nazwie użyto określenia „bio”, jednakże wyraziła pogląd, iż z załącznika do rozporządzenia (WE) nr 834/2007 wynika, iż terminem „zastrzeżonym” dla Polski jest „ekologiczne”, a nie „biologiczne”, a więc jego pochodną lub wersją skróconą jest „eko”, a nie „bio”. Zdaniem Prezesa UOKiK, stanowisko to jest błędne, gdyż z treści art. 23 tego rozporządzenia wynika wprost, że określenia „eko” i „bio” są sobie równoważne. Należy podkreślić, że przepis ten ustanawia warunki ochrony dla wszelkich terminów używanych do oznaczania produktów rolnictwa ekologicznego, wymienionych w załączniku do tego rozporządzenia (niezależnie od przyjętych w nim wersji językowych, w tym m.in. dla polskiego terminu „ekologiczne”), ich pochodnych lub wersji skróconych, jak np. „bio” i „eko”, używanych samodzielnie lub łącznie. Dodać należy, że zakaz stosowania ww. terminów, ich pochodnych lub wersji skróconych, nie obowiązuje jedynie w sytuacji określonej w ust. 2 akapit pierwszy tego artykułu, tj. gdy są one używane w odniesieniu do innych produktów niż produkty rolne w żywności lub paszy oraz gdy wyraźnie w żaden sposób nie łączą się one z produkcją ekologiczną.

W niniejszej sprawie, przedmiotowe suplementy diety oferowane do sprzedaży jako „Biocaps” i „Biopron”, ze względu na swą specyfikę powinny być oceniane w kontekście całości oznakowania, w tym szaty graficznej, miejsca i otoczenia, w jakim były oferowane. Należy wskazać, że występujące w tych nazwach określenie „bio” stanowi ich część składową i nie zostało w żaden sposób wyróżnione. Stąd też, wyjaśnienia strony zawarte w odwołaniu w tym zakresie, wskazujące na brak naruszenia przepisów rozporządzenia (WE) nr 834/2007, są przekonujące. Należy zgodzić się z tym, że określenie „bio” zostało użyte w nazwie produktu BIOPRON PROIMUN FORE w połączeniu z „pron”, gdzie fraza „pron” jest pozbawiona znaczenia praktycznego, tj. nie wskazuje na rodzaj i charakter produktu. Podobna sytuacja, zdaniem Prezesa UOKiK, ma miejsce w przypadku produktu BIOCAPS, gdzie określenie „bio” występuje w nazwie tego produktu w połączeniu z „caps”. Dodać należy, że oba połączenia stanowią jeden wyraz i zapisane są tą samą czcionką, co do wielkości i koloru. Frazy „caps” i „pron” z określeniem „bio” tworzą nazwy „Biocaps” i „Biopron”, które są nazwami handlowymi (fantazyjnymi), a nie nazwami, które wskazują na rodzaj i charakter produktu, jak np. „Bio suplement diety”, „Bio olej rybi” lub „Bio inulina”. Zakwestionowane produkty są suplementami diety, co zostało wyraźnie zaznaczone w ich oznakowaniu, a o rodzaju i charakterze tych produktów informuje skład oraz dodatkowy opis, które to informacje w żaden sposób nie sugerują ekologicznych metod produkcji. Ponadto szata graficzna, która towarzyszy tym nazwom w żaden sposób nie nawiązuje do produktów rolnictwa ekologicznego. Należy przy tym zaznaczyć, że produkty te nie były oferowane do sprzedaży w sklepie specjalistycznym z żywnością ekologiczną, a z wyjaśnień złożonych przez stronę w toku kontroli wynika, że produkt BIOCAPS został rozprowadzony zarówno do sklepów zielarskich, jak i do aptek.

Taki sposób oznakowania i prezentacji suplementów diety, w ocenie Prezesa UOKiK, nie wprowadzał konsumenta w błąd, co do ich ekologicznego pochodzenia. Należy zatem zgodzić się z argumentem strony zawartym w odwołaniu, że na przedmiotowych produktach nie było odniesień do produktów rolnictwa ekologicznego, w związku z czym nie można mówić o naruszeniu treści art. 23 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 834/2007.

Wobec powyższego, Prezes UOKiK, rozpoznając sprawę na skutek wniesionego przez stronę odwołania uznał, iż postępowanie w niniejszej sprawie jest bezprzedmiotowe. Zasadne jest zatem, na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 Kpa, uchylenie zaskarżonej decyzji w całości oraz umorzenie postępowania pierwszej instancji w całości.

Prezes UOKiK, stosownie do art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Wobec powyższego, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 2 Kpa, organ odwoławczy posiada kompetencje do wydania decyzji, w której uchyła zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzeka

co do istoty sprawy albo uchylając tę decyzję – umarza postępowanie pierwszej instancji w całości albo w części.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes UOKiK orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, którą wnosi się w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Z up. PREZESA
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
WICEPREZES
Dorota Karczewska

Otrzymują:

1. Dominik Tabin
ul. Wolności 124
41-500 Chorzów
pełnomocnik
Virde Polska Sp. z o.o.
z siedzibą w Chorzowie
2. Śląski Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej w Katowicach
3. a/a